

Blinde vlekken

Door Bert Zijlstra

"Just do your best, mother nature will do the rest."

Maharishi Mahesh Yogi

Blinde vlekken ontstaan omdat de werkelijkheid anders is dan we denken, of graag zouden willen dat ze is. Het zijn de geliefde en vaak onjuiste eigen denkbeelden over de wereld waarin we leven die het correct waarnemen van onze leefomgeving in de weg staan. Iemand die verlicht is, is een kenner van de werkelijkheid. Dit betekent dat het voor spirituele groei noodzakelijk is om persoonlijke meningen bij te stellen. In de praktijk is dat niet altijd gemakkelijk, omdat je moet tornen aan de beschermende zekerheden die je ontleent aan eigen meningen.

Wakker worden

Nu de kwaliteit van het collectieve bewustzijn stijgende is, krijg ik steeds vaker artikelen onder ogen waarin ik word opgeroepen om 'wakker te worden'. Men bedoelt dat ik me niet langer voor de gek moet laten houden door beweringen van organisaties of instellingen. Allerlei bedrijven zeggen zich in te zetten voor onze gezondheid of ons welzijn, terwijl hun inspanningen als voornaamste doel hebben hun aandeelhouders tevreden te stellen. Daarbij komt dat allerlei producten of activiteiten dikwijls helemaal niet goed maar juist schadelijk zijn voor onze gezondheid. Collectief worden we dan voor de gek gehouden. Daarbij wordt misbruik gemaakt van onkunde over een onderwerp en de natuurlijke neiging van de mens een ander te vertrouwen.

Ijverig wordt er door de farmaceutische industrie gezocht naar geneesmiddelen tegen veel ernstige ziektes. Bij die zoektocht worden natuurlijke remedies niet alleen buitengesloten maar, als ze al bekend worden, ook zoveel mogelijk verdacht gemaakt. Door op een plek te zoeken waar de oplossing voor het probleem niet te vinden is, kun je eindeloos bezig blijven geld te verdienen aan die zoektocht.

Mooie verhaaltjes worden verteld over de positieve effecten van middelen die ontdekt zijn. In veel gevallen vertrouwen wij deskundigen op hun woord. Maar zijn ze altijd wel te vertrouwen? Hoe zit dat bijvoorbeeld met vaccinaties? Klopt dat positieve verhaaltje wel dat een inenting volstrekt ongevaarlijk is en dat ons immuunsysteem antistoffen aanmaakt tegen de ziekte?

De manier waarop de samenleving functioneert is in veel gevallen anders dan we in alle argeloosheid menen te weten. Wakker worden is ook weten wanneer je informatie niet moet vertrouwen.

Een persoonlijke ervaring

Dat we ons voor de gek laten houden door wat anderen beweren is niet prettig. Maar het is niets in vergelijking tot de manier waarop wij in staat zijn onszelf voor de gek houden. Wij zijn geneigd te denken dat wat we geloven waar is en houden daar stug aan vast.

Ik ben al lang bekend met dit fenomeen, maar toch overkomt het ook mij. In het jaar 2000 heb ik in mijn eentje een wandeling gemaakt vanaf de Golf van Biskaje door de Spaanse Pyreneeën naar de middellandse zee. Onvermijdelijk loop je zo nu en dan verkeerd.

Op een dag was ik na een urenlange klim boven op een bergkam aangekomen. Daar trof ik een paar rustende Engelse wandelaars, die de route in tegenovergestelde richting liepen. Je ontmoet weinig mensen zo hoog in de bergen, dus maak je een praatje en wissel je informatie uit. Daarna vervolgde ik mijn weg. En liep fout. Dus terug naar de plek waar ik met die andere wandelaars had staan praten. Onderwijl bedacht ik hoe ik had moeten lopen. Ik kwam van ... en moet nu aan de andere kant van de berg naar beneden ... dus dan moet ik ...

Toen ik aankwam bij het punt waar ik de Engelsen ontmoette, ging ik de richting op die ik moest nemen en zette er even later bergafwaarts flink de pas in om de verloren tijd in te halen. Een paar uur later kwam ik aan bij een verlaten dorpje. Pas daar drong het tot mij door me dat ik hier uren geleden ook had gestaan. Even draaide het mij voor de ogen. Mijn fantasiewereld loste op en werd vervangen door een beeld dat met de werkelijkheid overeenkwam. Ik was verbijsterd dat mij dit had kunnen overkomen.

Onjuiste aannames

Onder normale omstandigheden verdwaal ik niet snel. Ik herken waar ik eerder ben geweest. Nu had ik niets herkend, ook al waren er meerdere zeer uitzonderlijke herkenningspunten. Ik zag ze wel en herinner ze mij ook nu nog, maar mijn intellect weigerde die indertijd te herkennen, want dit kon immers niet herkend worden, omdat ik dacht aan de andere kant van de berg langs een mij onbekende helling te lopen.

Wat mij verbijsterde is de kracht van een persoonlijke overtuiging. Wat wordt waargenomen, wordt ingepast in die overtuiging. Wat niet past in die overtuiging wordt genegeerd of weggeredeneerd.

Zo doen we dat. Wij allemaal. Met al onze persoonlijke overtuigingen en goede bedoelingen. Het doet er niet toe waar die meningen betrekking op hebben, maar velen hebben te maken met werk of relaties. Vaak zien we niet echt hoe onze collega's, vrienden, kennissen, partner en kinderen zijn maar onbewust zien we die zoals we graag zouden willen dat ze zijn.

Jarenlang kan een droomwereld in stand worden gehouden door de confrontatie met vaak pijnlijke waarheden over (of zwakheden van) onszelf uit de weg te gaan. Dan kan het zijn dat er iets gebeurt waardoor lang genegeerde feiten niet langer ontkend kunnen worden en spat de droomwereld uit elkaar. Zo'n confrontatie met de werkelijkheid is vaak pijnlijk, maar kan tegelijk ook een belangrijke stap zijn in ons groeiproces.

De vergissing van het intellect

Het is ons intellect dat, gevoed door gevoelens en verlangens, een spelletje met ons speelt. Onze rationalisaties en de interpretatie van wat wij met onze zintuigen waarnemen kloppen daarom vaak niet. De wereld en onze plaats in die wereld is anders dan we denken.

De meeste mensen identificeren zich met hun lichaam. Dat is de ultieme vergissing van het intellect, want wij zijn niet het lichaam waarmee we in deze wereld functioneren. Ons Zelf is onsterfelijk en onveranderlijk. We kennen het aan het niet-veranderende gevoel van identiteit, diep in ons. Dat niet alleen te weten, maar te leven vanuit het transcendente, is werkelijk wakker zijn.